

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

Redactor responsabil: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Erori de educație. — Aurul. — Analizarea unui bilanț de bancă. — *Bilanțuri*: „Mielul”, casă de împrumut și păstrare, s. p. a., în Poiana. „Patria”, institut de credit și economii, s. a., Blaj. Banca „Aurora”, s. a., Năsăud, jud. Năsăud. „Banca Dărădtana”, societate anonimă, Vărădia-Caraș.

Erori de educație.

De VASILE NETEA.

(Urmare.)

II.

Ne trebuie oameni întreprinzători, bravi, hotărâți, oameni cari să înfrunte riscurile, cari să creieze un dinamism românesc generator de mari forțe spirituale și materiale, oameni, cari să descopere realitatea românească și să-i pună în valoare bogățiile și posibilitățile, creiatori ai unei realități noi. Întâia condiție de existență și de rezistență a României nu constă în dreptul și în tratatele ce conșințesc acest drept, ci în puterea, în bogăția ei spirituală și materială. O spiritualitate înaltă, un moral bine susținut, nu poate exista fără o solidă bază materială. O bază materială, care să cuprindă în alcătuirea ei toate forțele economice ale României, comerțul, industria, capitalul, mâna de lucru, materiile prime. Forța materială a României de aici trebuie să pornească, din pământul, din capitalul și din munca românească. Suntem vul-

nerabili însă în acest domeniu, neorganizati femeinic, nedisciplinai și nu îndeajuns de conștienți de îndatoririle și de posibilitățile noastre. Am fost conduși până acum de o mentalitate politică și culturală, hrănită și susținută de aspirațiile noastre naționale, mentalitate care ne-a dus la făurirea României-Mari, cultura și politica noastră națională au triumfat. România-Mare e opera lor și a soldatului român. A sosit momentul însă, și ultimele evenimente externe și interne ne-au dovedit-o cu prisosință, că trebuie să facem și o Românie tare. Tare pentru a se putea apăra singură, tare pentru a putea lupta singură împotriva oricui, împotriva tuturor. Avem aceiași întindere teritorială ca Anglia și ca Italia. Putem și va trebui să avem și aceiași populație. Situația noastră geografică în noua compoziție politică a Europei ne cere un efort hotărât pentru a deveni o putere de echilibru. În blocul Mării Negre, care se desenează la orizont cu participarea Rusiei, Turciei, Greciei, Bulgariei și a noastră, pentru a opri expansiunea germană spre răsărit, noi trebuie să fim vioara de mâna întâi.

Dacă nu vom putea fi tari, foarte tari, slabi nu vom putea rămânea!

Nu ne vor îngădui elementele istorice și consecințele ce decurg din ele să rămânem slabi; ne mai fiind atunci de loc.

Iată de ce, mentalității noastre politice și culturale trebuie să-i adăugăm și o mentalitate economică, o mentalitate, care să ne creeze forța materială și iată de ce ne trebuie oameni întreprinzători, dinamici, din a căror avânt și muncă, trebuie să se plămădească această nouă realitate românească.

E datorită tinerilor să-și adune toate puterile pentru a crea această realitate nouă. Cum sunt creșcuți însă tinerii noștri?

Din nefericire tot în spiritul mentalității vechi, tot, în cea mai mare parte, pentru scopuri politice și culturale, adecă pentru scopuri cari nu mai pot asigura, *singure*, viața și biruința neamului românesc.

Fără contribuția economicului orice cultură și orice politică nu mai poate asigura ființa și puterea statului. Pentru a fi puternic, statul trebuie să fie bogat, să aibă adecă o agricultură rodnică, o industrie viguroasă și activă, un comerț harnic; izvor neseecat pentru nevoile apărării naționale. Anglia n'a avut niciodată o armată permanentă și totuși, datorită inepuisabilelor ei resurse materiale, e o mare putere, iar alianța ei înseamnă întotdeauna biruința.

Economicul trebuie pus deci pe primul plan al educației tineretului nostru. O bună educație cere însă exemple vii, modele de urmat, o atmosferă de îndemn și de sugestionare. Au tinerii noștri această atmosferă? Cresc ei având în față asemenea pilde mari? Mai mult nu. Nu, și din această cauză se săvârșesc atâtea erori de educație. Ce influențe hotărâtoare îndură tinerii noștri? Culturale și politice în primul rând. Dar aceste influențe nu constituie numai armătura intelectuală a tineretului, ci însăși orientarea sa, aspirațiile sale, atitudinea sa în fața vieții. Aceasta și face apoi ca tineretul să creadă și să se îndrepte către aceste profesii. Mediul național românesc îi cultivă în acest sens. Să ne uităm numai ce citesc acești tineri; bineînțeles nu din punct de vedere literar, nu după criteriul estetice, lăsând literaturii neatins idealul ei de artă. Dar să vedem ce citesc din punct de vedere al orientării vieții pe plan ideal, ce modele eroice plutesc în fața ochilor lor, ce oameni

li-se înfățișează în cărți pentru a-i sguđu sufleteste, sădindu-le în suflet imboldul pentru acțiuni mărețe, spre culmi de vis.

De câțiva ani încoace librăriile și bibliotecile publice sunt invadate de o lungă și frumoasă serie de vieți ale oamenilor mari. Scrise cu mare talent literar și cu largă informație istorică, cu tot aspectul lor romanțat, pătrund adânc în lumea cetitorilor și în special în lumea tineretului. Printre autorii acestor cărți, se înșiră unii din cei mai de seamă scriitori ai secolului: Ștefan Zweig, André Maurois, Emil Ludwig, Octave Aubry, etc.

Dar ce vieți prezintă acești autori și alții ca ei? Ce vieți sunt coborâte pe hârtie pentru a evoca anumite epoci, pentru a contura anumite evenimente și implicit pentru a însufleși pe cei cari le citesc? Căci dacă pentru un cetitor matur a citi viața lui *Napoleon*, a lui *Talleyrand*, a lui *Mirabeau*, *Danton*, *Marat*, *Robespierre*, *Taneté*, a lui *Bismarck*, *Goethe*, *Beethoven*, *Wagner*, *Nietzsche*, *Tolstoi*, *Dostojevskij*, *Shakespeare* și *Cromwell*, și a atâția alora de talia lor, înseamnă pur și simplu a studia anumite evenimente istorice, anumite opere de artă sau anumite genii, pentru tineretul predispus spre înflăcărare și spre exagerarea puterilor sale, ele sunt tot atâtea raze spre înalt, tot atâtea închipuiri spre un viitor fantastic și mai ales, în atâtea cazuri, formarea convingerii false că cele mai strălucite nume ale omenirii au aparținut oamenilor de stat, marilor bărbați politici, generalilor, scriitorilor, artiștilor. Aceștia vor fi deci modelele ce li se vor părea vrednice de a fi urmate, în umbra strălucirii lor, vor înflori iluziile zadarnice ale atâtor tineri.

Iată de ce socotim necesar ca alătura de strălucirea acestor vieți, cari încontestabil că își merită laurii și locul de frunte pe care îl ocupă în istoria omenirii, dar cari nu întunecă cu nimic numele unui *Columb*, al unui *Nansen*, *Franklin*, *Pasteur*, *James Watt*, *Bernard Polissj*, *Stephenson*, *Jacquard*, *Carnegie*, *Marconi* sau *Edison*, pe geniul cărora se sprijină o întreagă civilizație, foloșitoare întregii omeniri, să atragem atenția tineretului și spre acești făuritori de știință, de civilizație, spre acești binefăcători ai omenirii.

De sigur că lupta dela Austerlitz a ridicat în slavă numele lui Napoleon și că politica lui Talleyrand face dovada unui extraordinar diplomat, ele însă n'au servit cu nimic omenirea, în timp ce descoperirea lui Columb, în timp ce locomotiva cu aburi a lui Stephenson, smalțul lui Polissj și microbul turbării descoperit de Pasteur, au creat omenirii înfregi, din toate timpurile, binefaceri cari vor dăinui cât neamul omenesc.

Imitând pe un Talleyrand sau Bismarck ai toate șansele să ajungi un om ridicol, un caraghios, mergând însă pe drumul lui Stephenson sau al lui Edison, de sigur că nu-i vei întrece, ai însă toate șansele să ajungi un bun inginer, un creator serios. Care drum e de preferat?

Dar în afară de aceste modele străine, și pe un plan și pe altul, avem și noi românii modelele noastre vrednice unele de admirat și altele de urmat. Ardealul nostru, ca să vorbim despre oameni dela noi de acasă, de sigur că se mândrește cu un *Coșbuc*, cu un *Slavici*, cu un *Goga*, cu un *Dr. Ion Rațiu*, sau cu *Vasile Lucaci*, nume scumpe literaturii și politicii noastre și cari au dat Ardealului un mare prestigiu în istoria românească, dar, pe planul vieții și rezistenței naționale, pe planul consolidării și apărării poporului nostru în vremuri, opera unui *Partenie Cosma*, a unui *Visarion Roman*, *Ion Mihu*, *V. C. Osvadă*, *Victor Tordășianu*, *Dumitru Comșa*, *Nicolae Petra-Petrescu*, merită tot atâta considerație, tot atâta glorie.

Dacă ceilalți au creat comori de artă sau au purtat răsunătoare bătălii politice, apoi aceștia din urmă au creat mari așezăminte economice, au creat atmosfera și posibilitățile de organizare materială a Ardealului.

Fără opera lor Ardealul n'ar fi ceea ce este! Iată de ce socotim că se săvârșeste o mare eroare de educație nedeschizând ochii tinerețului asupra diferenței dintre aceste două feluri de modele, îndrumându-l spre cele din urmă, pentru a deveni elemente de muncă și de construcție. Poeții se nasc, geniile apar din taina necunoscutului, dar ingi-

nerii, mecanicii, comercianții, meseriașii se fac după o trudă îndelungată, după o voință neclintită.

Țara noastră de acest fel de oameni are nevoie, pe aceștia trebuie să și-i creieze — fiindcă ceilalți apar singuri și ne trebuiesc cu mult mai pușini!

Aurul.

Strălucirea și proprietățile nobile ale aurului, au atras pe om din cele mai vechi timpuri. La început a fost întrebuințat ca obiect de podoabă. Era cunoscut de vechii Egipteni, Asyrieni și Chaldei. În mormintele faraonilor s'au găsit cantități mari de obiecte de aur, pe care le-au folosit ca podoabă și ca măsurător de valori.

Roma își datorează în mare parte supremația ei, numai datorită bogăției de aur și legislației monetare. Ea era centrul unde se înmagazina aurul din toate provinciile supuse.

În evul mediu pentru prima oară omul s'a gândit să fabrice aur pe cale sintetică. Astfel s'a născut Alchimia ale cărei încercări au fost zadarnice.

În urma marilor descoperiri, producția de aur devine tot mai mare, datorită bogățiilor zăcăminte descoperite în Noul continent și Africa.

Făț de secolul al 14-lea, producția a crescut cu 13 tone în secolul al 20-lea.

Un nou avânt ia producția de aur începând cu anul 1848, când s'au descoperit în California și Australia unele din cele mai bogate zăcăminte aurifere. A urmat apoi anul 1888, când au fost descoperite cele mai strălucite zăcăminte din câte există, acele din Transvaal și Statele-Unite.

Imperiul Britanic, posesor în mare parte a acestor zăcăminte, cari produc aproape trei sferturi din producția mondială de aur, e pus în feroce situație de a fi mediatorul tuturor piețelor.

Războiul mondial a secătuit foarte mult rezervele de aur ale țărilor europene, și mai ales a celor învinse. După încheierea păcii, pentru a-și pune la adăpost stocul de aur, fiecare țară a introdus anumite restricții cu privire la circulația aurului. Până la războiu aurul era foarte mult răspândit pe piață. După războiu aurul începu să dispară fiind pus în pământ din nou, în pivnițele băncilor de emisie, fiindcă aproape 70% din aurul existent este întrebuințat ca acoperire, pentru emisiunea bifetelor de bancă.

Înainte de războiu, aurul avea circulație efectivă, atât în interior, cât și în schimbul internațional.

Necesitățile războiului a obligat pe cele mai multe țări să-și cheltuiască aproape tot disponibilul de aur, care a emigrat astfel pentru întâia oară în măsură mai mare de la o țară la alta. Aceste țări sărăcite de aur, s'au văzut silite să-și schimbe raportul de acoperire al biletelor lor de bancă, în același timp cu suspendarea convertibilității.

Au mai rămas numai câteva țări cu valută forte, cari au menținut etalonul aur. Criza din 1931 a determinat și celelalte state, să renunțe la standardul aur. Astfel în primul rând a fost Anglia, urmată la puțină vreme de Statele Unite ale Americii de Nord. Ultimele țări credincioase etalonului aur: Franța, Olanda și Elveția, în urma crizei din Franța din toamna anului 1936, au părăsit și ele standardul aur.

Ar părea deci că aurul și-a pierdut din vechiul lui prestigiu și că popoarele pot trăi foarte bine fără el.

Totuși lucrurile stau exact invers. Băncile de emisiune au continuat să strângă aur în tezaurile lor. Valoarea lui în loc să scadă, în zece ani s'a dublat. Paralel cu aceasta, extragerea de aur a devenit tot mai mare. În anul trecut ea a atins suma de 120 miliarde Lei.

Această urcare a cantității de aur, ar trebui să determine după teoria clasică economică, o îmbunătățire a stării materiale a omenirii. Din contră, această îmbogățire a determinat o scădere a acoperirii în aur, a aproape tuturor țărilor. Aceasta se datorește unei foarte neegale împărțiri a aurului între țări.

Astfel la sfârșitul anului 1933, erau în Statele Unite ale Americii, aur monetar în valoare de 680 miliarde Lei. Astăzi se află 1460 miliarde Lei. Această creștere se datorește, în parte, absorbirii aproape întregi a producției de aur și pe de altă parte, exodului de aur din alte țări spre Statele Unite.

Aurul este foarte sensibil la orice eveniment, care amenință să conturbe activitatea economică. Bancherii îl numesc chiar „aur fierbinte“, că să sugereze și mai bine marea lui nestabilitate.

În ultima vreme Statele Unite, păreau a fi cel mai sigur loc și astfel au atras la ele în ultimii 5 ani 400 miliarde Lei aur din întreaga lume.

Cea care a suferit mai mult în urma acestui exod a fost Franța, care în ultimii 6 ani a pierdut aproape 286 miliarde Lei. Anglia, care a fost după cum am amintit, centrul comerțului de aur, a fost foarte grav amenințată de mișcările bruște ale aurului. Pentru menținerea comerțului mondial, Anglia are nevoie de o rezervă mare de aur, pe lângă aceasta se mai adaugă necesitățile tot mai mari ale creării unor rezerve pentru caz de războiu, când singur aurul are putere de cumpărare, o valoare universală. Pentru același motiv și celelalte țări, cari mai dispun de aur, fac toate sforțările pentru a-și păstra aceste rezerve.

Astăzi există în lume aur monetar în valoare de aproximativ 2400 miliarde Lei, din aceasta 1460 miliarde Lei, adică 60% se găsește în Statele Unite. Anglia dispune de circa 400 miliarde Lei și Franța de aceeași sumă, din care însă numai 240 miliarde Lei sunt în pivnițele Băncii Franței, restul fiind în „ciorapul de lână“. Restul de 180 miliarde Lei revine celorlalte țări.

E caracteristică această aglomerare de aur în mâinile Statelor Unite. Acest fapt constituie o amenințare pentru echilibrul comerțului mondial, care în ultima instanță, se bazează tot pe schimbul de aur.

Acest fapt e agravat prin politica comercială actuală a Statelor Unite, care caută să realizeze un excedent de export, față de import, excedent care trebuie plătit în aur.

De încheiere, cu toată schimbarea, intervenită după războiu între valută și aur, prin abandonarea standardului aur, el își păstrează preponderanța lui, atât pentru relațiile dintre popoare în timpuri normale, cât și în caz de războiu.

Vremurile de acum, cari stau sub amenințarea permanentă a războiului, fac ca importanța și puterea aurului să ajungă la o situație fără precedent. Desvoltarea financiară din ultimii 20 ani, a lăsat de mulțori impresia, că omenirea poate să se elibereze de „blestemul aurului“, de acea tiranică domnie a metalei galbene.

Dar orice perturbare economică, a dovedit cât de falsă e această credință; aurul continuă și pe mai departe să aibă un rol predominant în economia mondială. Se poate spune chiar că actuala organizare economică a lumii are la bază aurul. Adevărata desvoltare a vieții economice în istoria lumii, începe odată cu adoptarea aurului ca măsură a valorii bunurilor.

Trăim deci într'o economie a aurului și o eliminare a lui nu se poate face fără o schimbare completă a întregului sistem economic actual.

ALDEA TRAIAN.

Analizarea unui bilanț de bancă.

În primele două-trei luni ale fiecărui an, este sezonul când diferitele societăți anonime obișnuiesc să-și publice rezultatele obținute în decursul activității lor din anul precedent.

Tabloul care oglindește starea unei întreprinderi la un moment dat — de obicei la finele anului calendaristic — precum și rezultatele obținute, se numește bilanț.

Etimologia cuvântului bilanț derivă dela latinescul „bi-lancia“, cântar cu două talere, căci prin analogie, și bilanțul cântărește situația unei întreprinderi, arătându-i rezultatele.

Legile noastre obligă societățile anonime să-și publice bilanțul în fiecare an.

O ramură importantă a vieții economice, care-și arată rezultatele activității sub forma bilanțurilor, este și organismul bancar.

Înainte de actuala lege bancară, fiecare institut își publica bilanțul sub forma unui tablou întocmit după cum credea de bine, conform necesităților sale intime și uzanțelor economice obișnuite.

Odată cu noua lege bancară din 1934 s'au introdus anumite norme, care trebuiesc respectate la redactarea unui bilanț și fiecare bancă este obligată să-și întocmească bilanțul său, după modelul dat de lege prin „bilanțul bancar tip“.

Totuși este recunoscut, că la redactarea tehnică a bilanțului, se obișnuiește a se scoate în relief anumite părți, pe care o bancă sau orice altă societate anonimă dorește a le evidenția și se nizește în același timp, a se camufla diferitele stări faptice, pe care nu voiește a le da publicității.

Ori, arta citirii unui bilanț constă tocmai în a ne forma o părere cât mai aproape de realitate, despre situația și rezultatele obținute de o întreprindere, analizându-i bilanțul anual, așa cum îl găsim publicat.

În dorința de-a preciza unele norme care ne-ar putea fi de folos la examinarea unui bilanț, am scris aceste rânduri, ținând seamă și de faptul, că ne aflăm tocmai în plin sezon bilanțier. Și fiindcă „Revista Economică“ este răspândită mai mult în mediul bancar, am căutat să reamintesc unele principii necesare analizării bilanțului de bancă.

Pentru formarea unei idei clare despre situația și rezultatele obținute de o bancă, prin citirea bilanțului ei, se caută a i se stabili următoarele :

- a) Solvabilitatea ;
- b) Lichiditatea ;
- c) Rentabilitatea.

Solvabilitatea ne-o dă raportul dintre capitalul propriu și cel străin.

Sub denumirea de „capital propriu“ se cuprinde atât capitalul dela contul „Capital“, cât și diferitele fonduri de : rezervă, amortisment, etc. Iar prin „capital străin“ se înțelege partea de avere din patrimoniul băncii, care aparține străinilor și poate fi deci oricând revendicată, cerută înapoi. De obicei în bilanț identificăm capitalul străin sub denumirile : „Depuneri spre fructificare“, „Creditori“, „Reescont“, etc.

Raportul de lichiditate dintre capitalul propriu și cel străin, este în progresie invers proporțională, adică : cu cât diferența între capitalul propriu și străin este mai mică, cu atât lichiditatea este mai mare și contrarul ; dacă crește capitalul străin față de cel propriu, va scădea lichiditatea băncii.

Principiile economice ne spun, că raportul amintit poate să meargă până la : unu la zece, adică o bancă

poate — în condițiuni normale — să folosească mijloace financiare străine, până la de zece ori capitalul său plus fondurile de rezervă.

Dar analizând infrastructura capitalului propriu și a capitalului străin dela un institut bancar, mai putem trage unele concluziuni.

Am spus, că sub denumirea de „capital propriu“ se înglobează și diferitele fonduri pe care le are o bancă. Cu cât găsim fonduri de rezervă, de amortizare, etc., mai complete în comparație cu capitalul și activul de care dispune banca, cu atât este un semn bun, că avem de-a face cu o întreprindere solidă, care caută să se sprijinească pe propriile ei puteri și care este condusă cu multă prevedere. Și invers ; fondurile mici sunt un indiciu că este vorba, fie de o întreprindere mai șubredă, fie de una la începutul activității ei.

Iar capitalul străin poate fi acumulat — după cum am amintit mai înainte — sub diferite forme, ca : depuneri spre fructificare, creditori, reescont, etc.

Depunerile spre fructificare sunt forma cea mai preferată de bănci, a capitalului străin, căci este de obicei mai statornic și mai puțin periculos pentru lichiditate, în special când sunt depuse pe termen. O sumă importantă la depuneri spre fructificare denotă încrederea publicului într'un institut și constituie o mândrie pentru orice bancă.

Sub denumirea „Creditori“ se ascunde de obicei în bilanțul unei bănci, clientela comercială și industrială. Cifra dela acest cont ne indică dacă avem în față o bancă, cu mai multe sau mai puține legături în ramura comercială sau industrială. În bilanțul tip bancar este și o rubrică specială pentru creditorii din țară și alta pentru cei din străinătate, astfel că putem avea un indiciu, că banca respectivă este indigenă sau de origine străină.

La „Reescont“ găsim mijloacele financiare puse la dispoziția unei bănci, de către Institutul de Emisiune sau de alte bănci mai mari. În timpurile normale, liniștite, este recomandabil ca să nu se facă uz de creditul de reescont, ci acesta să constituie o rezervă pentru zilele grele și tulburi. Cifrele mari la „Reescont“ în bilanțul băncilor, nu prevestesc zile senine.

Lichiditatea este raportul dintre datorile exigibile imediat și posibilitățile imediate. La orice pasiv exigibil trebuie să-i corespundă un activ ușor realizabil. Pentru realizarea acestui deziderat, în practică trebuie să se țină seama de o strictă armonizare a scadențelor.

Pasivul ușor exigibil îl găsim la depunerile spre fructificare la vedere și la creditori. Iar activul realizabil în orice moment îl avem la : numărar, disponibil la B. N. R. și alte bănci, apoi : diferite titluri și într'un grad mai mic la : debitori și portofoliul de scont.

Scopul institutelor bancare fiind comerțul cu bani și credit, este foarte recomandabil ca să nu-și imobilizeze activul în diverse investiții imobiliare, care ar îngreuna mult uneori lichiditatea.

Pentru imobilizări se poate folosi cel mult capitalul propriu și creditul luat pe bază de obligațiuni pe termen lung. Este o mare greșală imobilizarea capitalului străin — în special a depunerilor spre fructificare — și multe bănci au avut de suferit consecințele neplăcute din cauza aceasta. În timpul crizei trecute, majoritatea băncilor a avut mai mult de suferit din lipsă de lichiditate, decât din pricina solvabilității.

Actuala lege bancară chiar obligă băncile să nu aibă alte imobile decât cele necesare pentru funcționarea lor și pentru locuințele personalului, iar celelalte să le vândă în timpul cel mai scurt posibil.

În timpuri de fluctuațiuni valutare, acestea pot avea influențe nefavorabile asupra lichidității și pentru a preveni răul, se recomandă a se întocmi — pe lângă bilanțul obișnuit publicat — și un așa zis „bilanț aur“, „Goldbilanz“, adică să se estimeze în aur, diferitele valori componente.

Tot pentru preîntâmpinarea consecințelor neplăcute cauzate de schimbările monetare, se obișnuiește a se crea anumite fonduri de amortisment, de reevaluare, etc.

Unul din scopurile principale ale oricărei activități economice, este obținerea unui câștig, beneficiu sau profit. Acest beneficiu raportat la mijloacele care au contribuit la realizarea lui, ne dă rentabilitatea întreprinderii.

Rentabilitatea poate fi de două feluri:

1. Netă, când raportăm beneficiul obținut, la capitalul propriu.

2. Brută, când facem acest raport între câștigul realizat și întregul activ al băncii.

Cifra beneficiului dintr'un bilanț bancar, ne indică prosperitatea institutului respectiv și are influențe asupra cursului acțiunilor sale.

Aceste câteva norme de urmat la analizarea unui bilanț de bancă, ne sunt date de știința teoretică a Economiei Politice, lăsând fiecăruia greaua sarcină de-a le aplica cât mai bine, la diferitele cazuri venite în practică.

L. B.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„Mielul“, cassă de împrumut și păstrare, s. p. a. în Poiana

Convocare

Domnii acționari ai Cassei de împrumut și păstrare „MIELUL“, societate pe acții în Poiana, în virtutea §-ului 14 al statutelor societății se invită prin aceasta la

a XXXXVII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Poiana în 11 Aprilie 1939, la orele 3 d. a., în localul institutului „MIELUL“. În caz de nu se vor întruni acționarii în număr de ajuns, se va ținea în 19 Aprilie 1939, fără considerare la numărul acționarilor prezenți

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea adunării și constituirea;
2. Raportul anual al Consiliului de administrație, bilanțul anului de gestiune 1938 și raportul Comitetului de cenzori;
3. Distribuirea profitului realizat conform bilanțului;
4. Stabilirea salariilor funcționarilor și a jetoanelor de prezență;
5. Alegerea a 3 membri în Consiliul de administrație, pe durata de 3 ani, și a unui membru pe 1 an și a 3 membri în Consiliul de cenzori pe 3 ani și a unui membru pe 1 an.

Acțiunile și eventualele documente de plenipotență sunt a se depune la cassa societății înainte de deschiderea adunării cu 3 ore.

Poiana-Sibiului, la 8 Februarie 1939.

Consiliul de administrație.

„Mielul”, cassă de împrumut și păstrare, s. p. a. în Poiana.

Activ		Balanț încheiat la 31. Decembrie 1938		Pasiv	
		Lei		Lei	
<i>Cassa:</i>				<i>Capital societar</i>	1.000.000.—
a) Numerar efectiv	161.662.—			<i>Fonduri de rezervă:</i>	
<i>Portofoliu de titluri:</i>				a) Rezervă statutară	1.000.000.—
I. Titluri românești				b) Rezervă specială	23.342.—
a) Titluri necotate la bursă	29.730.—			<i>Fonduri de ajutorare:</i>	
<i>Debitorii beneficiind de legea lichidării</i>				a) Fondul cultural	12.560.—
datoriilor din 7 Aprilie 1934	4.602.134.—			<i>Fonduri de amortizare:</i>	
<i>Cont curent debit</i>	143.780.—			a) Pentru creanță dubioasă	89.199.—
<i>Diverși debitori</i>	203.515.—			<i>Depuneri spre fructificare:</i>	
				a) Pe termen	2.565.190.—
				b) La vedere	62.000.—
				<i>Diverși creditori:</i>	
				a) Din țară	291.353.—
				<i>Dividendă neridicată</i>	10.314.—
				<i>Interese transitorii anticipate</i>	25.000.—
				<i>Beneficiu net:</i>	
				a) Raportat din anul pre-	
				cedent	7.681.—
				b) Al anului curent	54.182.—
				Total Lei	5.140.821.—
				Total Lei	5.140.821.—
<i>Conturi de ordine</i>				<i>Conturi de ordine:</i>	
Cauțiuni statutare	75.000.—			Depuneri de cauțiuni statutare	75.000.—
Ipoteci, cesiuni	1.505.863.—			Depuneri de ipoteci, cesiuni, etc.	1.505.863.—
Total Lei	1.580.863.—			Total Lei	1.580.863.—

Debit		Contul Profit și Pierdere		Credit	
		Lei		Lei	
<i>Cheltuieli de administrație:</i>				<i>Dobânzi încassate:</i>	
a) Salarii și indemnizații	31.600.—			a) Dela debitori	105.737.—
b) Diverse	25.624.—			<i>Beneficiu reportat</i>	7.681.—
<i>Impozite și taxe</i>	25.206.—			<i>Beneficiu diverși</i>	37.985.—
<i>Chirie</i>	5.000.—				
<i>Marce de prezență</i>	2.110.—				
<i>Beneficiu net</i>	61.863.—				
				Total Lei	151.403.—
				Total Lei	151.403.—

Poiana-Sibiului, la 31 Decembrie 1938.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Pentru contabilitate: ss. Nicolae Fântână.
 ss. Nicolae Prodan, președinte. ss. Ioan Șerb, vicepreședinte. ss. Dumitru Oprean.
 ss. Dumitru Mănișu. ss. Gheorghe Băjia. ss. Nicolae Suciu. ss. Ioan Simion.

COMITETUL DE CENSORI:

Am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și consonanță
 cu registrele institutului.

ss. Ioan Hândorean, președinte. ss. Ilie Dobrotă. ss. Nicolae Branga. ss. Gheorghe Bucurenciu.

„PATRIA“

institut de credit și economii, s. a., Blaj.

CONVOCATOR

P. T. Domnii acționari ai băncii „PATRIA“, institut de credit și economii, s. a., Blaj, se invită cu onoare — în sensul 13 și următorii din statute — la

a LIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține *Miercuri, 5 Aprilie a. c., orele 16*, în localul institutului.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale;
2. Raportul consiliului de administrație, raportul comitetului de censored, bilanțul și darea absolutului;
3. Distribuția beneficiului net;
4. Stabilirea remunerației pentru membrii comitetului de censored;
5. Fixarea marcelor de prezență pe 1939;
6. Intregirea comitetului de censored cu mandat pe 2 ani și alegerea alor 5 censored supleanți pe același termen;
7. Eventuale propuneri.

Domnii acționari cari doresc a participa la adunare, sunt rugați să depună la casă institutului ori la Administrația Centrală Capitulară Blaj, acțiunile și eventual documentele de plenipotență, până la 3 Aprilie ora 12.

Blaj, 13 Martie 1939.

Consiliul de Administrație.

Activ.	Bilanț anual la 31 Decembrie 1938.		Pasiv.	
	Lei		Lei	
<i>Cassa:</i> a) Numerar efectiv	163.430		<i>Capital social</i>	10.000.000
b) Disponibil la B. N. R. și C. E. C.	9.578	173.008	<i>Fonduri de rezervă:</i> a) Rezervă legală	64.000
<i>Disponibil la bănci:</i> a) În țară		45.373	b) Rezervă statutară	236.000
<i>Portofoliul de titluri:</i> I. Titluri românești:			c) Alte fonduri (I. M. Moldovan)	100.000
1. Cu venit variabil	v. n.	v. r.	<i>Fonduri de amortisment:</i>	
a) acții cotate la bursă	266.500	262.210	a) Pentru creanțe dubioase	400.000
b) acții necotate la bursă	719.100	247.100	<i>Diferende de curs nerealizate la portofoliul de titluri</i>	94.030
<i>Efectele fondului de pensie</i>	1.356.500	339.425	<i>Fond de pensii al funcționarilor</i>	1.250.000
<i>Plasamentul Fondului de rezervă</i>			<i>Depuneri spre fructificare:</i> 1. Dep. noi:	
a) Ef. publ. garantate de Stat	63.000	43.260	a) Cu livrete de economii nominative dar plătibile la purtător	248.905
<i>Portofoliul de scont</i>			2. Depuneri vechi:	
1. Plătibil în țară: în portof. Reesc. B. N. R.			a) Reduse prin aranjament	12.324.014
a) Cambii fără gar.	53.700	401.300	455.000	12.572.919
b) Cambii cu acop. ipot.	106.060	5.768.200	5.874.260	
Total	159.760	6.169.500	<i>Creditori:</i> 1. Din țară:	
Din care în sufer.			a) Creditori reduși: sold neexigibil	578.315
<i>Debitori:</i> Din țară: a) Debitori fără gar.	2.176.759		b) Creditori noi: Imprumut la Stat	500.000
b) Debitori garantați cu ipotecă	4.041.000	6.217.759	<i>Angajament de reescompt:</i> În țară:	
<i>Creanțe în conv. conf. L. 7. IV. 1934</i>			1. Curente: a) La B. N. R.	6.169.500
a) În portofoliu	13.855.637		2. În conversiune:	
b) Reescomptate la B. N. R.	5.021.672		a) La B. N. R.	5.021.672
c) " la alte bănci	100.939	18.978.248	b) La alte bănci	100.939
<i>Imobile:</i> a) Pentru uzul propriu	1.500.000		<i>Conturi diverse</i>	95.995
b) Alte imobile	3.000.000	4.500.000	<i>Conturi transitorii</i>	31.792
<i>Mobilier</i>		35.000	<i>Beneficiu net</i>	211.035
<i>Conturi diverse</i>		214.738		
<i>Conturi transitorii</i>		40.816		
		37.426.197		37.426.197

„PATRIA”, institut de credit și economii, s. a., Blaj

Conturi de ordine.

	Lei		Lei
Cauțiuni statutare	700.000	Deponenți de cauțiuni statutare	700.000
Efecte comerciale în gaj	1.560.950	„ „ efecte comerciale în gaj	1.560.950
Depozite de titluri în păstrare	189.550	„ „ ipoteci	17.996.700
Ipotecă	17.996.700	„ „ titluri în păstrare	189.550
	<u>20.447.200</u>		<u>20.447.200</u>

Debit		Contul Profit și Pierdere		Credit	
	Lei		Lei		Lei
Cheltuieli de administrație a) Salarii	228.900	Dobânzi încasate: a) dela portof. de scont	145.300		
b) Diverse	151.757	b) dela debitori	269.960		415.260
Impozite și taxe	131.617	Comisioane încasate			51.821
Dobânzi plătite a) La depuneri	2118	Venitul portofoliului de titluri: cup. exigibile			41.327
b) La reescompt	110.826	Venitul imobilelor			281.535
Beneficiu net	211.035	Incassări din creanțe amortizate			46.310
	<u>836.253</u>				<u>836.253</u>

Blaj, din ședința Consiliului de administrație ținută la 13 Martie 1939.

Director: **Muntean**, expert-contabil.

Pentru contabilitate: **I. Gabriș**.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: **Dr. Victor Macavei**. **Dr. George Borșan**. **Augustin Folea**. **Victor Pop**. **Marius Peculea**.

S'a văzut de noi și s'a găsit în consonanță cu registrele societății.

Blaj, la 13 Martie 1939.

COMITETUL DE CENSORI:

Președinte: **Dr. Nicolae Marcu**, expert-contabil.

Iuliu Maior.

Iosif Bucur.

Banca „Aurora”, s. a., Năsăud.

Inscrisă în Registrul Bancar Nr. 3 din 1935

CONVOCARE.

Domnii acționari ai băncii „AURORA”, societate anonimă, Năsăud, sunt convocați la

a LXV-a adunare generală ordinară,

pe ziua de 1 Aprilie 1939, orele 15 (3 p. m.), în localul societății, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale;
2. Darea de seamă a Consiliului de administrație și raportul Consiliului de cenzori;
3. Aprobarea Bilanțului și Contului de Profit și Pierdere pe anul 1938 și descărcarea Consiliului de administrație și a Consiliului de cenzori;
4. Distribuirea beneficiului net;
5. Alegerea a lor doi membrii în Consiliul de administrație cu mandat pe 4 ani;
6. Stabilirea jetoanelor de prezență pentru Consiliul de administrație și a retribuțiunii Consiliului de cenzori pe a. c.

Domnii acționari, cari voiesc să participe la adunarea generală în persoană sau prin mandatar, în conformitate cu art. 18 din statutele societății, trebuie să depună acțiunile și ev. dovezile de autorizare cel mult până Vineri, 31 Martie a. c., orele 12, la Casa Centralei în Năsăud, ori la Sucursala din Bistrița.

Năsăud, la 6 Martie 1939.

Consiliul de Administrație.

Banca „AURORA“, S. A.

Activ.	Bilanț anual încheiat					
	Lei		b.		Lei	
Cassa: Numărar efectiv						
Disponibil B. N. R. și C. E. C.					1.148.743	—
Disponibil la bănci, în țară					464.271	—
						1.613.014
Portofoliu de titluri românești:						
I. Cu venit fix:						
Efecte publice	v. n.	786.500	In portof. v. r.	512.870	Gajate v. r.	—
				512.870		—
II. Cu venit variabil:						
Acțiuni cotate la bursă	v. n.	514.000		530.995		—
Acțiuni necotate la bursă	v. n.	205.500		54.670		—
						1.098.535
Total:	v. n.	1.506.000		1.098.535		—
Plasamentul fondului de rezervă (art. 13).						
Efecte publice de Stat	v. n.	88.000		60.606		—
						60.606
Portofoliu de scont: I. Plătibil în țară:						
Cambii fără garanții			In portof.	7.735.395	Reescont.	2.648.100
Cambii garantate cu ipotecă				780.443		1.868.150
						10.383.495
Total:				8.515.838		4.516.250
Debitori: Din țară:						
Debitori fără garanții				330.000		234.590
Debitori garanțați cu ipotecă				1.010.000		20.000
Debitori garanțați cu garanții diverse				30.000		12.400
						1.253.705
Total:				1.370.000		20.000
Creanțe în conv. conf. Legii din 7. IV. 1934 (cota redusă).						
In portofoliu						12.182.013
Reescontate la B. N. R. și alte bănci						2.477.907
						14.650.920
Pierderi din conversiune, conform legii din 7/IV 1934						
Amortizate prin Fond de amort. pt. creanțe dub.				Lei	25.459	—
					25.459	—
Imobile: Pentru uzul propriu și înmagazinare de mărf.						2.500.000
Alte imobile						4.500.000
						7.000.000
Mobilier						1
Conturi diverse (debitoare)						179.750
						38.936.654

Conturi

	Lei		b.	
Cauțiuni statutare				475.000
Debitori pentru aval și scrisori de garanție date de bancă, în țară				387.057
Cambii de circulațiune				
			In portofoliu	1.370.000
			Reescontate	20.000
				1.390.000
Ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj și garanții diverse: In portofoliu				5.469.690
Titluri în gaj, in portofoliu	v. n.	Lei	103.000	65.920
Depozite de titluri și alte valori în păstrare				100.000
Debitori de titluri împrumutate				50.000
				7.937.667

Eșite.

Contul Profit și Pierdere încheiat

	Lei		b.	
Cheltuieli de administrație:				
Salarii și Indemnizații				747.146
Diverse				259.814
				1.006.960
Impozite și taxe				194.778
Dobânzi plătite:				
La depuneri				431.650
La reescont				171.299
La alți creditori				162.327
				765.276
Beneficiu net, din anul curent				478.923
				2.445.937

ss. Leon Bancu, director executiv.

Nășăud, la

CONSILIUL DE

ss. Dr. Teofil Tanco, președinte.

ss. Dr. Leon Seridon.

ss. Dr. Nicolae Seridon.

ss. Ioan Șerban.

Verificat și găsit în conformitate cu codul de comerț și legea

Nășăud, la

CONSILIUL

ss. Vasile Moisil, președinte.

ss. Iacob Majorean.

Năsăud, jud. Năsăud.

la 31 Decembrie 1938.

		Lei b.		Lei b.		Lei b.	
						Pasiv.	
Capital Social						7.000.000 —	
Fonduri de rezervă:							
a) Rezervă legală				75.240 —			
b) Rezervă statutară				2.191.350 —		2.179.590 —	
Fonduri de amortisment:							
Pentru creanțe dubioase				262.965 —			
Pentru imobile				3.500.000 —		3.762.965 —	
Diferențe de curs nerealizate la portofoliul de titluri (art. 32 al. c.)						302.104 —	
Fond de pensii al funcționarilor						1.962.945 —	
Depuneri spre fructificare: I. Din țară:		La vedere:		Pe termen:			
• Depuneri noi pe livrete de economie nominative		1.151.218 —		4.248.209 —		5.399.427 —	
• Depuneri vechi reduse prin aranjament				9.420.958 —*)		9.420.958 —	
*) Rate nereclamate Lei 4.410.640 —		Total:		13.669.167 —		14.820.385 —	
		1.151.218 —					
Creditori: Din țară:							
Creditori vechi reduși: sold neexigibil				276.638 —		276.638 —	
Creditori noi nereduși				1.040.546 —		1.040.546 —	
		Total:		1.317.184 —		1.317.184 —	
Angajamente de reescont: In țară:		Provenite din:		Ef. scont.		Cambii de circ.	
Curente: La B. N. R.		4.515.150 —		20.000 —		4.535.150 —	
Curente la alte bănci		1.100 —				1.100 —	
In conversiune (cota redusă): la B. N. R.						4.536.250 —	
In conversiune (cota redusă): la alte bănci						1.537.907 —	
						940.000 —	
						2.477.907 —	
Dividende neridicate						33.876 —	
Conturi transitorii (creditoare)						64.528 —	
Beneficiul net, din anul curent						478.923 —	
						38.936.654 —	

BCU Cluj / Central University Library Cluj

de ordine

		Lei b.		Lei b.		Lei b.	
Deponenți de cauțiuni statutare						475.000 —	
Creditori pentru aval și garanții date de bancă, in țară						387.057 —	
Deponenți de cambii de circulațiune						1.390.000 —	
Deponenți de ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj și garanții diverse						5.469.690 —	
Deponenți de titluri în gaj						65.920 —	
Deponenți de titluri și alte valori în păstrare, din țară						100.000 —	
Creditori pentru titluri imprumutate						50.000 —	
						7.937.667 —	

la 31 Decembrie 1938.

		Lei b.		Lei b.		Lei b.	
						Intrate.	
Dobânzi încasate:							
Dela portofoliu de scont				1.118.385 —			
Dela debitori				607.502 —		1.725.887 —	
Comisioane încasate						15.383 —	
Venitul portofoliului de titluri, din cupoane exigibile						74.237 —	
Venitul imobilelor						446.628 —	
Beneficii diverse						183.652 —	
Încasări din creanțe amortizate						150 —	
						2.445.937 —	

31 Decembrie 1938.

ss. Ștefan Rebreanu, contabil autorizat.

ADMINISTRAȚIE:

ss. Ștefan Buzila.

ss. Emil Mareușiu.

ss. Teodor Zăgreanu.

ss. George Cătul.

pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă.

1 Martie 1939.

DE CENSORI:

ss. Macedon Linul.

ss. Leontida Sonea, expert-contabil.

„Banca Vărădeana“, societate anonimă, Vărădia-Caraș.

Inserisă în Registrul Bancar: sub Nr. 1 din 7/XII 1934.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai „BĂNCII VĂRĂDIANA“, Societate Anonimă în Vărădia, sunt rugați a participa la

adunarea generală extraordinară,

care se va ține în ziua de 26 Martie 1939, la ora 10 a. m., și la

a 27-a adunare generală ordinară,

care va avea loc în aceeași zi la orele 11 a. m., în localul băncii cu următoarea

ORDINE DE ZI:

Pentru Adunarea generală extraordinară:

1. Deschiderea și constituirea Adunării Generale;
2. Abrogarea statutelor vechi și înlocuirea lor prin statute noi, ce se conformează legii bancare. Incredințarea Consiliului de Administrație cu aducerea la îndeplinire, în competența sa proprie, a modificărilor eventuale cerute din partea Consiliului Superior Bancar.

Pentru Adunarea generală ordinară:

1. Deschiderea și constituirea Adunării Generale;
2. Darea de seamă a Consiliului de Administrație, pe anul 1938, raportul Censorilor, stabilirea Bilanțului și darea absolutului;
3. Alegerea Consiliului de Administrație;
4. Alegerea Censorilor;
5. Eventuale propuneri.

Vărădia, la 26 Februarie 1939.

Consiliul de administrație.

Activ.		Contul Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1938		Pasiv.	
		Lei	b.	Lei	b.
1. Cassa: a) Numerar efectiv	50.827—			1. Capital social	789.500
b) Disponibil la C. E. C.	50.000—	100.827—		2. Fonduri de rezervă:	
2. Disponibil la bănci: a) în țară		38.524—		a) Rezervă statutară	299.532
3. Portofoliu de titluri:				3. Fonduri de amortisment:	
I. Titluri românești:				a) Pentru imobile	733—
1. Cu venit fix:	In portof.			4. Fond de pensii	62.635—
(a) Efecte publice val. nom. V. R.	2.000 1.200			5. Dobânzi ner. la creanțe dubioase	30.535—
2. Cu venit variabil:				6. Depuneri spre fructificare:	
b) Acțiuni necot.				I. În țară:	
la bursă:	41.900 2.890	4.090—		1. Depuneri vechi: Pe termen.	
4. Portofoliu de scont:				Reduse prin aranjament	512.989—
I. Plătibil în țară:	In portof.			7. Conturi diverse (creditoare)	463—
a) Cambi fără garanții	104.393	104.393—			
5. Creanțe în Conversiune conform Legii din 7. IV. 1934 (cota redusă).					
a) în portofoliu		1.255.841—			
6. Imobile: a) Pentru uzul propriu	100.000—				
b) Alte imobile	64.250—	164.250—			
7. Mobilier		260—			
8. Pierderi: a) Din anul trecut		28.202—			
		1.696.387—			1.696.387—

Debit		Conturi de Ordine.		Credit	
		Lei	b.	Lei	b.
1. Cauțiuni statutare	75.000—			1. Deponenți de cauțiuni statutare	75.000—
2. Ipoteți, cesiuni, mărfuri în gaj și garanții diverse:	2.456.000—			2. Deponenți de ipot., cesiuni, mărf. în gaj și gar. div.	2.456.000—
	2.531.000—				2.531.000—

Debit.		Contul Profit și Pierdere încheiat la 31 Decembrie 1938		Credit.	
		Lei	b.	Lei	b.
1. Cheltuieli de administrație:				1. Dobânzi încasate:	
a) Salarii	16.348—			a) Dela portofoliu de scont	45.287—
b) Diverse	16.344—	32.692—		2. Venitul imobilelor	6.134—
2. Impozite și taxe	14.309—			3. Beneficii diverse	3.624—
3. Pierderi în conversiune conf. legii din 7. IV. 1934	36.246—			4. Pierdere a) Pierdere din anul curent	28.202—
	83.247—				83.247—

Paul Nica, contabil autorizat, director executiv.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: Simeon Branca. ViCTOR Branca. Ion Branca. Iova Branca.
Verificat și găsit în conformitate cu codul de comerț și legea pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă.

COMITETUL DE CENSORI:

Președinte: ss. Gh. Delceanu, expert contabil. Simeon Iajeu. Pau Plaucea. Ioan Dietrich.